

# Telegraful

Organ național-bisericesc

Onor. Red. a revistei «Transilvania»  
(Str. Șaguna 8)

Schimb  
Sibiu



## Abonamentul:

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 130 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari.  
Ziarul apare Marțea și Vinerea

## Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză  
Articole nepublicate nu se înapoiază

## Prețul inserțiunilor:

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, str. Mitropoliei 45

## Îmbunătățiri făgăduite

Dela unirea cea mare începe mereu s'a accentuat necesitatea de a salariza mai bine preoții. N'a fost guvern care să nu promită îmbunătățiri de salare. S'a promis poate și mai mult decât trebuia.

Promisiunile totdeauna sânt fir de miere dulce care naște noi și noi dorinți.

Pentru a satisface dorințelor s'au pus la cale și lucrări. În 3—4 rânduri s'a făcut până acum conșcrierea venitelor la preoți și biserici, ca să se poată constata în ce măsură ar trebui să vină statul în ajutorul amândurora. Părea că iepurele s'a și vânat. Mai lipsește oala dela foc, ca și preoții să se poată bucura de rost mai bun în schimbul muncii plină de fatigii ce o depun în ogorul pastoral, cunoscut ca foarte spinos în timpul de față.

Speranțele nu s'au realizat. Din nefericire ministerele ce făcuseră promisiunile și au pus la cale lucrările, înainte de a-și realiza planurile au demisionat. Preoții s'au ales cu munca migăloasă la alegerea actelor și datelor necesare fașionilor și cu speranțele lor mari duse în vânt. Pentru că guvernul nou ce venea,

nu mai zidea nimic pe conșcrierile făcute, ba unele hotărâri legate le punea chiar în afară de lege, neexecutându-le.

Până când se va continua jocul cu de-a salarizarea preoților, — nu știu. Una ne miră, pe noi preoții: de ce fiecare guvern aproape începe de-a capo lucrările, de ce nu ia în seamă conșcrierile vechi și de ce umblă după noi și noi baze de salarizare, când bazele sânt aflate și nu se mai pot modifica.

Actualul guvern, deși la început accentuase că, din cauza bugetului secătuit, nu se poate angaja la mari îmbunătățiri nici pe seama cultelor, totuși și-a tras seama și el că trebuințele sânt mari și nici sanarea nu poate întârzia. A pus deci la cale lucrări, anunțând votarea legii de salarizarea preoților. Lucrările de conșcrierea veniturilor bisericilor și preoților sânt în curgere, poate s'au sfârșit, și ministerul intră în posesia datelor de care are trebuință. Să ne bucurăm? Așa ar trebui. Dar, după experiența trecutului, va trebui să mai așteptăm până ce noi, preoții, vom ajunge la salare convenabile.

Un câștig și până acum se arată. Care? E oftatul moșului căruia i s'a răsturnat calul cu vase

cu tot în Arieș, când în desna-dejdea sa a început a se încuraja pe sine: «Paguba cu paguba, dar îmi plăcu cum marsă!» Adecă, vreau să se știe că din actuala conșcriere de venite ne-am ales, până acum, cu spese de sute lei pentru biserici și preoți, încassate dela noi pe timbrele ce se pun pe documentele necesare la dovedirea datelor din coalele de conșcrieri. Actualul ministru de finanțe adecă prin rescriptul Nr. 27986 dela 20 Iulie a. c., n'a admis cererea noastră de a înzestra coalele de conșcriere cu documente extradate din oficiu, deci fără timbre. Astfel statul român câștigă din conșcrieri câteva milioane de lei. Câștigul statului e sigur, — al nostru e problematic. Pentru că la conșcrieri nu precizează destul de bine speșele. Dările către stat și comună sânt fără nici o indicațiune; astfel că unele spese ce nu sânt dări d. p. ale pădurilor cari sânt mari — vor rămânea pe dinafară. Dacă toate guvernele care vinși se duc vor urma după această metodă, vine vremea că deficitele actuale bugetare să se acopere tot — din sărăcia preoților și a bisericilor noastre în stare destul de precară.

Unde ajungem cu metodele

de până acum, se va înțelege dela sine. Ajungem la exclamația bietului moș. Îmbunătățirea că cu o mână poate primim ceva, cu alta ni se ia poate mai mult decât ni s'a dat, să ne ierte lumea, dar noi nu o putem privi ca îmbunătățire reală.

Mie mi se pare, și toate organele bisericii sânt de aceeaș părere, că conșcrierile cele multe de venite sânt de prisos. De aceea cerem: Să se decidă odată și cauza noastră în fond. Să se facă legea salarizărilor. Să nu fim ținuți în continuă încordare.

De zece ani ni se fac făgădueli, mai ales nouă preoților din munți, cari nici prin reforma agrară n'am primit nimic. De zece ani așteptăm și așteptăm; în vreme ce retribuțiile dela enoriași, și ce biată au fost, scad și earăș scad. Până când să așteptăm? Nu ne mai trebuie, decât votarea legii, care ține cont și de situația tristă a preoților din Munți cu enorii împrăștiate și greu de administrat.

Aceasta o cere toată preoțimea munteană din părțile care le numim ale noastre, și în numele căreia îmi ridic eu glasul.

Pr. Vasile Gan.

## FOIȘOARA

### În tăcerea

Întîlnselor câmpuri îmi găsi sufletul. Răzimat de o vioară, în umbra unei răsurii. Il covârșea o durere păgână.

Îmi grăi: «Sânt oboșit și întristat de moarte. Vin de dincolo de râu. Râul ce desparte viața de vis. E târgul gălcevilor acolo. Imbrânceli de ură și lupte cu rădăcini ancestrale. Și uriași nămeți de bezna. Un tad, nu al lui Dante, nici al jidovilor. Un tad al zilelor noastre cu înfățișări atât de cunoscute.

«M'a călăuzit duhul lui Pârvan. Zicea că-mi arată realitățile veacului. Viața civilizației, desăvârșită prin înșiruirea în timp a mii de generații; că mă coboară în lumea celor «cuminți», biruitoari al legii și datoriei, în care nu mai trăiește instinctul binelui și al răului. Ci numai dorul traiului fără jertfă, fără părerii de

râu, fără truda sudorilor de moarte.

«Acolo a vestejit dumnezeiasca frumusețe a jertfei și a iubirii fără hotare. Mișeli stăpânesc situațiile. Ei covârșesc larma pleții cu șipetele lor de precupeți.

Cel bun, cei drepti, cel plin de jertfă sânt împinși, fără milă, la cele mai din afară margini ale pleții.

«Și am văzut forțota zarafilor. Prețelulian cu amară lipsă de rușine, pe arginți sunători, sângele vărsat pentru izbândirea idealelor. Cu obrăznicile se opinteau alții să răscumpere biruințele jertfei cu banul văduvei și al orfanului. Scârbiți, biruitoari din toate vremurile, vitejii jertfelor, stăteau tăcuți, îngenunchiați de tristețea desna-dejdi. Nimeni nu-l băga în seamă. Parcă ar fi fost niște meșteri fără prilepere.

«În inima pleții cei «cuminți» cântăreau în talgere aurul Răsăritului, focul Carpaților, grăul Dunării și codrii Munților.

«Dar mai mult m'a mâhnit truda celor sus puși de a preface în lege călcarea cuvântului dat. Pe toate cărările numai necinste, cățărare nerușinată către locurile cele mai înalte. O goană nebună după avere și plăceri de tot felul. Și în goana aceasta se prihănesc toate locurile sfinte și toate numele celor eari s'au jertfit pentru biruința binelui. Mulțimea amăgită de gălăgia făgăduelilor aclamă pe cel mișei, cari nu se sflesc să le laude toate viștile și să le îmble din plin otrava păcatelor.

«Icoanele acestea mă obsedează. Sînt cum curge tristețea din ele și mă înecă. M'am furlșat în tăcerea întîlnselor câmpuri. Să mă vindec. Tăcerea, adâncă și fecundă, îmi va crește puterea de ierfă de a lupta pentru a dovedi mulțimilor hotărul dintre bine și rău.

Doar aceasta-i menirea mea».

Z. SANDU.

(12)

## Din vremuri apuse

— Documente pentru istoria bisericească, comunicate de Pr. Iuliu Moldovan —

Supt Nr. episcopesc 49 a. 1819, și 518 a. 1812, și 955 a. 1813 și al c. g. Nr. 1414 din 31 Deceembrie a. 1818 și iar Nr. 5743, 2 Noembrie a. 1818 de iznov să poruncește adecă cvitanțiile persoanelor care orice plată capătă din vistiria împărătească numai dacă să vor arăta însuși acelea înaintea preoților, și totdeauna numai pe luna aceia care au trecut, cu acel adaos, precum numitele persoane sânt încă în viață și dacă văduva încăi nemăritată, despre partia sa să să iscăliască, și cu pecețile sale ceale parohialicești să să întăriască, când vor cununa văduve deacelea a căroro bărbați răposai au fost în oareșari deregătorii de obște, această cununie acestor felii de văduve ca și moartea lor totdeauna mintini să o arate la încuviințata casa crăiască dela care au



Nr. 5952.

## Notificare oficială

Deoarece la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu an de an crește în mod însemnat numărul petenților cu liceu și baccalaureat, Consiliul arhiepiscopesc a aflat de bine a sistă treptat seminarul teologic ortodox român din Sibiu.

În consecință elevi noi nu se mai primesc.

Elevii vechi vor continua până vor termina primele patru clase.

În anul acesta ei se vor prezenta la înmatriculare, examene de corigență etc. la 1 Octombrie c. ora 8 dimineața, aducând cu sine taxa seminarială restantă și rata I pe anul școlar 1929—30, fără cari nu vor fi înmatriculați.

Sibiu, din ședința bisericească, 3 Septembrie 1929.

### Consiliul arhiepiscopesc.

**Altă nouă conferință s'a ținut, în 28 și 29 August a. c., la Blaj.** Au luat parte nu numai episcopatul greco-catolic, ci și cel romano-catolic, reprezentat prin arhiepiscopul Cisar, și episcopii Majlath, Robu, Mayer și Pacha, discutând, în ziua primă, probleme ce privesc ambele biserici. În a doua zi s'au întrunit episcopii greco-catolici și canonici din Blaj, continuând discuțiile, din precedentele conferințe, în chestiunea delimitării eparhiilor. **Nici acum nu s'a ajuns la înțelegere.** Se spune, că ideea mutării reședinții mitropolitane de la Blaj la Cluj n'ar fi răposat. Astfel, chestia, pusă de buclucașul concordat, «se studiază» mereu amânându-se.

**Pentru cei excluși din cler.** Conform codului penal (art. 208), or cine va purta în public vreun costum, uniformă, un semn distinctiv de autoritate, sau o decorație pentru care n'are autorizare, se va pedepsi cu închisoare de la o lună la șase luni.

De altă parte, art. 61 din regulamentului disciplinei monahicești prescrie că, la caz de excludere din tagma monahală, cel osândit se oprește a mai purta costumul preoțesc.

tras plata împărătească, și împreună să descopere numele și deregătoria atât a răposatului cât și a noului bărbat cu adaogerea, unde șade noul bărbat, ca așa plata văduvii ce să mărită de altă dată, îndată să să opriască și mai în colo să nu să plătiască.

### (Boala clumel în Moldova).

Supt Nr. 12386, 31 Octombrie sau milostivit I. K. G. a poruncit, cumcă în țara Moldovii nau mai în cetat ciuma, încă din zi în zi mai tare sar lăți, strâns să poruncește, ca nu numai prin beserici făcutele rugăciuni, ci și norodul învățându-l despre relele care are în sine ciuma și le aduce, să să îndeamne spre ținerea poruncilor făcute spre acel sfârșit și în multe rânduri Dumineca și sărbătoarea să să facă rugăciuni.

De aceea ministerul de interne, în vederea intervenirii făcute de președintele Sf. Sinod al bisericii noastre, pentru a pune capăt agitațiilor provocate de cei excluși din cler, a dat zilele acestea ordin tuturor prefecturilor să ia cuvenitele măsuri în această privință, dispunând ca infractorilor să li se dreseze actele de darea lor în judecată pentru delictul portului ilegal de uniformă, prevăzut de art. 208 din codul penal, în cazul excluderii lor din rândul preoților sau monahilor.

## PREDICĂ

la Tăierea capului sfântului Ioan Botezătorul (Sfârșit).

În cercul animozității săltărețe de odată își făcu maiestos apariția încântătoarea Salomee, fermecătoarea fică a Irodiadei adultere. Cu ochii de cărbune, cu fața de bujor, cu părul plin de perle, cu haina de pânză de paianjen. Toate privirile încremeniră pe resfățata făptură. Chiar și suveranul Irod se trezi cucerit de vraja ei fără pereche. Iar când porni sprinteana, ca un fulgușor de nea, să se 'nvârtească 'n dans maiesru cu delicate figuri echilibrate, cu ingenioase mlădieri fascinătoare, toată gura isbucni în frenetice urale, iar Irod învins de farmec vorbi în glas marionimos:

— Cere orice vrei, pân' la jumătatea țării mele și jur că-ți voi da țiel...

În mintea Salomeei dăntuitoare se depănau felurite fire de gânduri:

— Voi cere latifundii grase cu mândre castele strălucite...

— Ba capital colosal de aur, ce lucește ca fața soarelui!

— Ori mărgăritarele lui străbune...

Din toropeala visului ei trează o deșteptă o șoaptă dulceagă, ce-i alunecă încet până 'n adâncul inimii. Era graiul drag al mamei:

— Copila mea, cere capul lui Ioan Botezătorul și vei avea tot ce poate iscodi gândirea minții tale...

Salomeea înrărită pași energică în fața Suveranului și-i vorbi răspicat:

— **Vreau îndată pe disc capul lui Ioan Botezătorul!**

Ca un glonț năpraznic, desprins din azurul bolții senine, s'au înfipt aceste cuvinte dârze, în plinul sufletului lui Irod, spintecându-l barbar în toate întinderile lui. Iar pe fața lui se alungau gălbineala păpădiei cu rumeneala macului, ca frământările

chinuitoare din lumina conștiinței lui, ca gândul salvării prorocului cu cel al sfințeniei jurământului...

Ochii tuturor li pâneau tremurarea genelor și mișcarea buzelor, dorind să soarbă porunca preainaltă. Și robit de categoricul onoarei, de vraja privirii Salomeei, de deșartele considerații ale convențiilor sociale, acel Irod, care asculta bucuros pe «cel mare în fața Domnului», acel Irod, care ascultându-l sta mult pe gânduri, rosti cu toată lașitatea tragică sentința:

— *Fle!*

Și peste câteva clipite ciocul abrutizat **înfățîșă pe disc capul lui Ioan Botezătorul.** Ochii lui deschiși și din undele de sânge sfredeleau rărunchii, iar buzele încordate parcă strigau și-acum de pe catafalcul discului:

— Pocăiți-vă, căci sosește lopata judecății, căci s'apropie săcurea răsplătirii!...

Iubitul meu frate în Domnul!

Urcând încet cărarea acțiunii violente din această mohorâtă tragedie, culege înțelepțește din tâlcul ei povața primenirei tale sufletești.

«Ascultă-l» și tu pe alesul cerului, care propovăduia fariseilor trufași, bogăților avizi de comori pieritoare, vameșilor hrăpăreți și ostașilor prădălnici: calea pocăinței, care te conduce și pe tine la porțile împărăției lui Dumnezeu.

Ascultă-l «bucuros» cu urechea trează a duhului tău. Ascultă-l cu bucuria savantului care, înțelegând și admirând profunzimea legilor iscusite ale firii, preamărește pe Tatăl nostru cel din ceruri. Cu bucuria artistului, care ideea luminoasă ca o scăpărare de luceafăr și-a exteriorizat-o în cea mai desăvârșită formă estetică. Cu bucuria filantropului generos, pe care o simte când svântă lacrimi de pe gene, când alină vre-o boală de-a sufletului sau de-a trupului.

Ascultându-l bucuros «să stai și tu mult pe gânduri», dar nu pentru cumpănirea critică a adevărului său veșnic, ci pentru deslușirea necruțătoare a oglinzii sufletului tău, așa cum se opintește astronomul de chemare să deslușească minuțios fața stelei nou răsărite în zarea cenușie a cerului.

Iar ascultându-l bucuros și stând mult pe gânduri, să nu te lași și tu ademenit de brațele ispititoare ale Irodiadicelelor deșertăciuni pământene, să nu te dai și tu cucerit de jocul diafan al patimilor momitoare, să nu te pleci și tu cu multă lașitate

în fața șubredelor convenții sociale ale feluritelor păcate, să nu dai și tu poruncă urgisitului cioclu al fărădelegii să fi înfățîșeze pe disc capul lui minat al idealului de desăvârșire morală, ci stând mult pe gânduri, tu iubitul meu frate, îndreaptă-ți cu smerenie piciorul pe calea profetică a pocăinței celei mai sincere... Căci atunci este omul mai maiestos, în minunata grădină a lumii, când își frânge cu evlavie genunchii trudiți, în fața de lumină a Domnului și Dumnezeuului său, iar ochii plini de încredere și-i scaldă în baia fierbinte a lacrimilor.

Stăruind eroic pe drumul aspru al desăvârșirii integrale, călăuzit de șoapta dulce a cerului, vei gusta din darul și binecuvântarea Domnului «care ne ține pe toți pe palmele sale, cum ține strășina de pale picurul de ploale» și Cărui se cuvine mărire, cinste și închinare, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Pr. A. Nana.

## Cercuri culturale religioase

În anul curent s'a organizat și clerul eparhiei Hușilor în **cercuri culturale religioase.**

Dispozițiile, menite pentru aceste cercuri, vor fi interesând preoțimea și din celelalte eparhii; — le redăm, pe scurt, în următoarele:

Scopul cercurilor culturale religioase este: a) Instruirea și educația profesională, b) Cultivarea legăturilor frățesti și a spiritului de corp între clericii din eparhie, și c) Instruirea poporului în cunoștințele religioase și îndrumarea lui spre o viață creștină.

Eparhia se împarte în 36 cercuri culturale religioase, și anume fiecare protoierie (protopopiat) în 5—7 cercuri.

Conducerea cercurilor culturale religioase o are P. S. Episcop, prin organele sale: secțiunea culturală, protoiereii și președinții de cercuri.

Protoiereii vor desemna în fiecare an în cursul lunii Ianuarie pe președinții primei ședinți a cercurilor, data și parohia, potrivit-se cea mai din centrul cercului unde să se țină această ședință.

Prima ședință a cercului, care va fi numai intimă, se va ținea într-o zi de lucru, până cel mai târziu la 20 Februarie.

Cel dintâi lucru, la această ședință, va fi alegerea președintelui cercului pe tot anul.

### (Instltutrea defenzorului matrimonial la scaunele protopopești).

Sub Nr. G. 2337 și episc. 682 11 Iulie 1820, au poruncit ca la scaunle protopopești din acesta prințipat unde sar judeca cauzăle de căsătorie, un apărătoriu de căsătorie să să pue, ce să numește: **defenzor matrimonial.**

### (Preoții să inspecteze școala).

Sub Nr. G. 10.800 și consist. 758, 1819 preoții cu tot adinsul să îndeamne pe porenii săi să-și mănă pruncii la școală și în toată săptămâna odată să cerceteze cum învață dascălul pruncii la școală, și care preot aceasta nu va implini sau întrascuns face dezământare spre a împedeca aceasta poruncă, aceluia de tot i să va-lua darul.

Sub Nr. G. 9178 și înălțatei curți 2715—1821 poruncește ca să să vestiască precum **popa dela Gurumi (?)**

pentru că au desmântat pe părinți ca să nu-și dea copii la școală, sau judecat să fie lipsit de preoție spre pilda altora, poruncindusă tuturor preoților ca în toată săptămâna de 2 ori să miargă în școală și să tâlcuiască pruncilor din S. Scriptură cu blândeță învățând.

## Manuale de istorie românească

(Sfârșit)

Iată acum câteva fragmente și din recenzunile privitoare la Istoria bisericii ortodoxe române pentru clasa IV-a secundară:

Publicarea noului programe analitice a învățământului secundar a dat dlui profesor Lupaș prilej să-și revadă manualul din 1918 și să-l adapteze cerințelor acestei programe, spre a fi pus în serviciul școlii și al educației tineretului din patria întregită.

Când a apărut în ediția I-a la Sibiu, acest manual de istorie bisericească a românilor — considerat din partea recensentului oficial, profesorul Dr. Silviu Dragomir, ca o «excelentă carte» (referatul din 18 Octombrie 1917) — a fost întâmpinat cu aprecieri favorabile atât în presa română, cât și în cea minoritară. În «Siebenbürgisch-Deutsche Tagespost» din Sibiu a publicat la 21 Mai 1919 dl Friedrich Müller-Langenthal o recenzie amănunțită, în care spunea că: «istoria bisericească a poporului său astfel, cum o înfățîșează protopopul Lupaș cu pătrunzătoare cunoștință de cauză și cu captivantă cultură a inimii, capătă o importanță deosebită prin faptul, că ea a devenit istoria afirmării populare românești în Transilvania. Nu cunosc nici o carte, care ar cuprinde cu atâta siguranță în concepție și cu atâta plasticitate în expunere, nota specifică a acestei afirmări populare, reușind a o împărtăși chiar și



Apoi sub conducerea noului președinte se vor discuta nevoile religioase ale tuturor parohiilor din cerc, hotărându-se care anume preoți vor predica la slujba de dimineață, subiectele ședințelor publice, preoții ce le vor susține, data ședințelor, precum și parohiile în care se vor ține în cursul anului.

Tot acum se vor hotărâ și anume care cântăreți vor lua parte la ședințe, ei luând parte pe rând, câte unul de fiecare parohie, unde sânt doi.

La ședințele cercurilor sânt datori să ia parte toți preoții și cântăreții având vârstă sub 70 ani.

Președinții cercurilor vor trimite procese verbale însoțite de itinerarii de cele hotărâte în prima ședință protoierilor, care la rândul le întocmesc tabloul general al circumscripției respective, îl vor înainta sfinței Episcopii, spre aprobare, până la cel mai târziu 10 Martie.

Ședințele cercurilor culturale religioase vor începe în eparhie din prima Duminecă după Paști (Tomei) și vor continua până la 1 Noemvrie, în fiecare an.

La ora care se începe serviciul divin (la sate), toți preoții vor fi prezenți, îmbrăcați în costumul preoțesc oficial, — și toți se vor îmbrăca pentru slujba în sobor.

Slujba religioasă în sobor (la sate) va fi condusă de preotul cel mai vechi în hirotonie dintre cei care au rang preoțesc mai mare, observându-se a se păstra toată regula unei slujbe în sobor.

La vreme se va rosti predica, de către preotul desemnat la prima ședință pentru aceasta, al cărui plan (obligatoriu) va fi înmănat președintelui.

La ședința intimă, care va avea loc între orele 11—12, se va face critica predicii ținută la slujbă și se vor discuta măsurile de luat pentru stăvilirea relelor ce ar băntui în localitate, toate acestea trecându-se în procesul-verbal de către un cleric desemnat ca secretar de către președinte.

Ședințele publice se vor ține la biserică sau școală între orele 2—5 d. a.

Notele despre desfășurare ședinței vor fi luate de secretarul ce-a fost desemnat de către președinte la ședința intimă.

Ședința publică se va deschide printr'un imn religios executat de către corul cântăreților, ca: Impărate ceresc, Tatăl nostru etc... Președintele va rosti câteva cuvinte de bun sosit credincioșilor, — și se va da cuvân-

tul preotului vorbitor care va și depune planul dizertației la birou. În urmă se mai pot ceti povestiri și poezii de cuprins religios sau patriotic. Din toată desfășurarea ședinței să transpire în mod evident o atmosferă religioasă și de misionarism creștin.

Parohul parohiei în care se ține ședința, este obligat să anunțe enoriașii cu patru săptămâni înainte, despre ziua cercului cultural și a repeta aceasta în fiecare sârbătoare și cu orice prilej. Deasemeni în preajma ședinței el este dator a înștiința oficial pe dnii învățători și autoritățile din comună pentru a lua parte la ședințele cercului. C. Parohi, preoții și cântăreții trecuți peste 70 ani sânt datori a lua parte la cerc și anunța poporul și autoritățile, dacă ședința cercului se ține în parohia unde locuiesc.

Absențele nemotivate suficient, se vor pedepsi pentru prima oară cu admonestare, a doua oară cu o amendă egală cu salariul și accesoriile pe o zi, în folosul fondului cultural al cercului respectiv, — pentru a treia oară cu salariul pe 3 zile. Dacă cineva lipsește nemotivat mai mult decât trei ori dela ședințe în timpul unui an, atunci poate fi trimis în judecata Consistorului eparhial.

Cercurile culturale rurale, vor ține cel puțin 6 ședințe în cursul unui an, iar cele dela orașe cel puțin 5. De dorit ar fi să se țină câte o ședință de fiecare parohie.

Președinții cercurilor rurale, iar la oraș preoții delegați de protoieriei, vor fi obligați să primească cărți pentru colportaj dela Sf. Episcopie, — când acestea se trimit, care la rândul le vor împărți parohiilor din cerc, proporțional cu numărul credincioșilor fiecăruia.

Cărțile se vor distribui contra cost, sau gratuit, când aceasta se poate.

Președintele cercului cultural este obligat să răspundă direct. Sf. Episcopii cu suma cărților primite, până în cel mult cinci luni dela primirea cărților.

**Aviz!** Sesiunea de toamnă a examenelor anuale, fundamentale și de corigență la Academia teologică «Andreiană» din Sibiu, va fi din 20—25 Sept. a. c. Examenul de licență se va ține din 1—5 Octomvrie a. c. *Rectoratul.*

cetitorilor străini, cum face cartea aceasta; pe lângă acest principal punct de vedere, rămâne de ordin secundar întrebarea specialistului, dacă conșimțe sau nu întru toate cu fundamentarea și cu concluziile ei. Autorul cercetează în epoce clar rotunjite, toate urmele istorice accesibile ale dezvoltării bisericești exterioare, în deosebi ale celei constituționale și alcătuește dintr'însele cu mare destoinicie stilară un tablou al acestei dezvoltări așa, cum i se înfățișează; dar el cercetează cu stăruință și urmele istorice despre activitatea și însușirile caracteristice ale acelor, cari au stat ca niște personalități la cârma bisericii; el caută în sfârșit cu devotament deosebit după mărturiile izvoarelor relative la împrejurările și posibilitățile de trai, la atitudinea politică și sufletească, la credința, nădejdea și neînchipuita vitalitate a însuș poporului cărmuit.

În «Revista Istorică» (București

1920, pag. 266) a dlui N. Iorga s'a publicat aprecierea următoare: «Expunere clară, cu multe calități literare. Izvoarele se arată în notă. Ținta autorului a fost, mai ales, să dea un bun manual pentru școli și o carte de orientare pentru preoți».

Iar răposatul profesor de istorie bisericească dela universitatea din Cernăuți, Eusebie Popovici scria autorului (la 29 Iunie 1921): «Am citit cartea aceasta cu mare bucurie de două ori din un capăt și până în altul și nu o pot destul admira. Vă felicitiez la această scriere minunată și vă urez încă multe scrieri istorice de acest fel».

Ediția prezentă, trebuind să țină seamă de dispozițiile programei analitice, apare considerabil redusă cantitativ. Reducerea aceasta nu implică însă și micșorarea valorii ei calitative. Această constatare se întemeiază pe opiniile exprimate din partea recenzentilor oficiali, cari cercetând manu-

## INFORMAȚIUNI

**A. S. R. Principesa Ileana** a făcut, dela Brașov la Baia Mare, o călătorie cu aeroplanul. În Baia Mare a vizitat colonia de fete și un vechi castel. Reîntoarcerea s'a făcut, în aceeași zi, tot cu avionul. Și A. S. R. Principesa-Mamă *Elena* a călătorit dela București la Oradea, tot în aeroplan.

**Concursuri de automobile**, sub înaltul patronat al A. S. R. Principelui Regent *Nicolae*, și cu premii de valoare, organizează Automobil clubul regional Cluj, cu concursul celorlalte cluburi din țară, în 29 și 30 Septembrie a. c., la Cluj. Pot participa toți proprietarii de automobile domiciliati în țară. Regulamentele concursurilor și lămuririle necesare se pot primi dela secretariatele: Automobil clubului regional din Cluj, sau Automobil clubul regal român București, și Automobil cluburilor regionale: Timișoara, Cernăuți, Iași, Chișinău, Arad.

**Aviz!** Participanții din arhidieceză la Congresul Asociației generale a Clerului în Arad la 15—17 Sept. c. — să se anunțe imediat la preotul Florea Codrean din Arad pentru rezervarea de locuință gratuită.

† **Preoteasa Maria Broșu**, soția venerabilului părinte Ioan Broșu din parohia Dârștelor Brașovului, și sora regretatului președinte al Asociațiunii, Andrei Bârseanu, a fost înmormântată Duminecă, adânc jălită de toți ceice au cunoscut-o. Prohodul l-a săvârșit, înconjurat de mai mulți preoți pâr. protopop Dr. Iosif Blaga, care a rostit o înduioșătoare cuvântare, arătând vrednicia înțeleptei matroane și meritele ei pentru dezvoltarea vieții culturale a poporului din suburbia brașoveană. Veșnică să-i fie pomenirea!

**Turburările din Palestina.** Telegrammele mai nouă vestesc că numărul victimelor este următorul: uciși sau morți din cauza rănilor 83 muzulmani, 4 creștini, 109 evrei; răniți internați în spitale: 122 muzulmani, 10 creștini, 183 evrei. Originea turburărilor din Palestina se caută în faptul, că mișcarea sionistă nemulțumeste pe arabii, cari sânt în număr de 700 mii, față de 100 mii de evrei.

Muzulmanii, formând o majoritate covârșitoare, nu se impacă nici decum cu ideea ca Palestina să primească pe evreii din toată lumea, pentru a se crea noul stat, în care majoritatea arabă să fie pusă sub stăpânirea minorității evreiești.

**Nouă lege electorală.** Se vestește din cercuri, care se pretind exact informate, că între proiectele de legi ce se pregătesc pentru viitoarele dezbateri parlamentare, cel mai de seamă va fi proiectul de reformă electorală. E vorbă să se aducă o lege nouă electorală mai potrivită și mai dreaptă.

**Asociația învățătorilor și învățătoarelor din Ardeal** (fără Banat) și a ținut anul acesta congresul la Alba-Iulia. S'a hotărât să se facă un statut, prin care toate asociațiile învățătoarești din România să se contopească în una singură.

**Pelerinaj la Cioara, prot. Sebeș.** Ca și în anii trecuți, așa și în anul acesta, hramul bisericii și al «Sf. Mănăstiri»: Nașterea Născătoarei de Dumnezeu, se serbează astfel: *Sâmbătă* (7 Sept.): Priveghere și predică despre țăria credinței, de C. Oancea; *Duminecă* (8 Sept.): Predică despre puterea tainelor Sf. Mărturisirea și Sf. Cuminecătură; procesiune la bis. Sf. Mănăstiri, servirea Sf. Paraclis; parastas pentru cei morți pe câmpul de luptă, la «Monumentul Eroilor» și predice ocazionale; sf. Liturghie în sobor în bis. nouă, predică de P. O. D. S. Medean, ppresb.; Taina Sf. Maslu. — Donațiile ce se vor face pentru zidirea și înzestrarea noului schit, pe locul Sf. Mănăstiri, se primesc cu mulțumită. Studențimea română aranjează o petrecere cu bogat program. Intelectuali și popor sânt bineveniți.

**Batalioane de voluntari evrei din România** ar fi să se înființeze, pentru a fi trimise în Palestina. Poate că, în cele din urmă, tinerii viteji se vor mai socoti, în deosebi când în Palestina situația este — cum se anunță — aproape normală.

**Pentru preoțime. Stofe bune, leftine, speciale pentru reverenți, se găsesc de vânzare, în cantitate restrânsă, la Librăria Arhidiecezană, Sibiu. cum se poate vedea din anunțul publicat în acest număr. Doritorii sânt invitați a se adresa cu încredere și cât mai curând către Librăria noastră.**

scrisul înaintat spre aprobare atât Sf. Sinod, cât și ministerului de instrucțiune publică, au ajuns, pe căi deosebite, la concluziuni identice. Așa d. ex. referatul cu Nr. 277/929 înaintat Sfântului Sinod de către comisiunea culturală constată, că aceasta examinând manuscrisul «l-a apreciat ca foarte bine întocmit sub toate raporturile. Toate cele 39 de lecțiuni, indicate prin Monitorul Oficial Nr. 287 din 23 Decemvrie 1928, sânt bine încheiate, nu numai ca expunere, dar mai ales ca concluzii, pe care elevul le poate trage chiar singur, prin sine, asupra valorii creștine a neamului său și a puterniciei evanghelice a bisericii lui ortodoxe».

Iar recenzentul oficial al ministerului, Păr. Gh. Maior, directorul seminarului din Sibiu, arată în referatul său din 25 Mai 1929, că cercetând manuscrisul, l-a aflat «foarte bine întocmit atât din punctul de vedere al obiectivității științifice, cât și din cel

al cerințelor psihologice reclamate de vârste elevilor, pentru cari s'a scris, tratând toate chestiunile indicate în programa analitică, — fără a o depăși — într'un stil îngrijit, clar, curgător, potrivit pentru școala secundară».

La aceeași constatare ajunge și al 2-lea recenzent al ministerului, Păr. Econom I. Cincoca din Iași, care și termină referatul cu următoarea concluzie: «Chestiunile sânt tratate metodic și lecțiunile bine echilibrate. Limba e cursivă, expunerea clară. Tablourile făgăduite a fi inserate în manual îl vor face atrăgător și instructiv. Lucrarea e foarte bună și merită a fi aprobată».

Nu ne îndoim, că experiența didactică a profesorilor și a elevilor va avea ocazie să verifice, în cursul anilor de studiu, temeinicia acestor opinii.

Citiți și răspândiți ziarul

**Telegraful Român**



## In atențiunea Onoratei Preoțimi!

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu, au sosit

# Stofe speciale pentru Reverenți

On. Preoțime este rugată, în interesul propriu, a nu comanda stofe sau reverenți în altă parte, până nu se va convinge despre calitatea și prețul acestor stofe.

Nr. 440/1929.

(113) 1—1

### Concurs

Pentru anul școlar 1929/30 sânt a se conferi:

1. Din fondul protopopesc două burse de câte 2000 lei pentru studenți dela școale secundare, comerciale, normale și Academia teologică.

2. Din fondul «Ioan și Florica Oncescu» două burse câte de 2000 lei pentru studenți de liceu.

Bursele se dau numai studenților de pe teritoriul protopopiatului Sebeș, și la cele de sub 2 au întâietate cei din parohia Răhău.

Cei în drept, să-și înainteze cererile, provăzute cu carte de botez, certificat școlar și certificat despre starea materială a părinților, la acest oficiu protopopesc până la 30 Septembrie a. c.

Oficiile parohiale sânt rugate a atrage atențiunea tinerilor asupra acestui concurs.

Sebeș, la 30 August 1929.

Oficiul protopopesc:  
**Sergiu Medean**  
protopop.

La Librăria Arhidiecezană se află de vânzare cartea acum apărută

## Piccolo

a cunoscutei scriitoare, dna **Constanța Hodoș**. Sânt 19 povestiri pline de farmec. Copiii le vor citi cu mare plăcere. Prețul 40 lei, și porto 12 lei trimis recomandat.

Citiți

## MEMORIILE

Arhiepiscopului și Mitropolitului  
**Andrei Șaguna**

Au apărut într'un frumos volum, de 112 pagini, cu ilustrațiuni. Cartea cuprinde însemnările lui Șaguna despre fapte și întâmplări momentuoase din viața sa. Se află la

Librăria Arhidiecezană din Sibiu

Prețul: 25 Lei

In editura Sfintei Mănăstiri-Neamțu, a apărut

## Urmarea lui Isus Hristos

Ed. II-a. Prețul 35 lei

Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul, plus spesele de poștă. Lei 10, prin mandat postal.

A apărut în editura Comisiunii administrative a Tipografiei arhidiecezane și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană de aici din Sibiu broșura:

## „Profetii mesianice în vechiul Testament”

texte alese de dl NICOLAE NEAGA, profesor suplent la Academia teologică «Andreiană», din Biblia publicată sub îngrijirea Stântului Sinod în 1914, cari texte, pentru că să fie cât mai accesibile la instrucțiunea din Exegetică în institutele teologice sunt înzestrate cu titluri în conformitate cu importanța lor mesianică. Prețul unui exemplar e Lei 55.—. Librăriilor și direcțiilor institutelor teologice pentru comande de cel puțin 10 exemplare li se dă 20% rabat.

Librăria Arhidiecezană.

A apărut cartea binevenită:

## MIC DICȚIONAR

cuprinde peste 15 mii de neologisme, cuvinte străine, provincialisme ș. a., pentru școale și particulari, de **E. Hodoș**. Un volum de 216 pagini. Prețul 120 lei, și porto poștal 20 lei recomandat. De vânzare la Librăria Arhidiecezană, Sibiu

### A apărut

în «Biblioteca bunului păstor» Nr. 17 scrierea

## „La picioarele Mântuitorului”

Scurte meditații pentru preoți, preucrate după **A. Huonder**, din limba germană

de

**Ioan Moșoiu**

profesor la liceul ortodox român «Andrei Șaguna» din Brașov

Volumul I. Sibiu 1927. Tipografia arhidiecezană. Pagini 205. Prețul Lei: 80.

În zilele acestea s'a trimis această scriere, deosebit de frumoasă și prețioasă, tuturor preoților din arhiepiscopia de Alba Iulia și Sibiu. Dar nu ar trebui să fie preot în biserica românească, care să nu îi citească această carte. Ea este de recomandat și oricărui suflet iubitor de cele sfinte.

Nou!

Nou!

Au apărut din *Biblioteca pentru studii omiletice și catehetice* de sub îngrijirea **Prof. Dr. Gr. Cristescu**:

Nr. 1. **Fă lucrul Evanghelistului**

Nr. 2. **Învățători și Stinți din veacul al IV-lea**

Nr. 3. **Predică și cateheză**

— **Vino și vezi — meditații**

Se pot comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu.

## Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

## Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

A APĂRUT

## BISERICA IMPOTRIVA CONCORDATULUI

Declarațiunea Episcopatului ortodox român prezentată la discuția pentru ratificarea Concordatului, în ședința dela 23 Mai 1929, a senatului român

de

**Dr. NICOLAE BĂLAN**

Arhiepiscop și Mitropolit

Prețul Lei 30.— + spese Lei 5.—. Se poate comanda dela Librăria Arhidiecezană din Sibiu, trimițând prețul prin mandat poștal.

## Trenuri pt. băi la Ocna Sibiului

Pleacă din Sibiu: 6-20, 8-23, 14-45, 20-08  
Sosește în Ocna: 6-50, 8-55, 15-15, 20-39  
Pleacă din Ocna: 6-58, 11-55, 15-25, 21-04  
Sosește în Sibiu: 7-32, 12-35, 16-—, 21-41

## Mersul trenurilor

Cu începere dela 25 Iunie 1929

### Plecarea din Sibiu

AGNITA—SIGHIȘOARA  
Pleacă din Sibiu 6-50, 17-30  
Sosește în Agnita 10-49, 21-32  
„ „ Sighișoara 16-57, 7-15

FĂGĂRAȘ—BRAȘOV  
Pleacă din Sibiu 5-40, 11-32, 17-15  
Sosește în Făgăraș 9-20, 15-46, 21-30  
„ „ Brașov 12-20, 19-15, 5-57

CISNĂDIE  
Pleacă din Sibiu 5-55, 13-20, 18-25  
Sosește în Cisnădie 6-27, 13-51, 18-56

VINȚ—ALBA-IULIA  
Pleacă din Sibiu 3-30, 12-40, 18-—  
Sosește în Vinț 7-12, 17-—, 22-03  
„ „ Alba-Iulia 7-38 ——, 22-30

PIATRA-OLT—BUCUREȘTI  
Pleacă din Sibiu 5-15, 15-20, 20-15 (Acc.)  
Sos. în Tr.-Roșu 6-25, 16-26, 21-—  
„ „ București 18-15, 5-25, 6-—

COPȘA-MICĂ  
Pleacă din Sibiu 3-10, 5-50, 10-40, 13-15, 16-29, 20-50, 24-—

Sosește în Copșa-mică 4-36, 7-23, 11-59, 14-20, 17-55, 22-11, 1-32  
Pl. d. Copșa-mică la: SIGHIȘOARA—BRAȘOV—BUCUREȘTI 2-11 (A), 3-— (P), 6-26 (Ex.), 11-16 (O. Ex.), 8-21 (P.), 16-23 (R.), 18-30 (P.), 22-41 (A).

Pleacă din Copșa-mică la: TEIUȘ—CLUJ—ARAD 0-22 (E.), 2-24 (P.), 4-58 (A.), 8-29 (A), 12-27 (P), 18-42 (P), 14-33 (R), 19-53 (O. E).

### Sosirea în Sibiu

SIGHIȘOARA—AGNITA  
Pleacă din Sighișoara 4-30, 17-—  
Sosește în Agnita 8-33, 21-49  
„ „ Sibiu 16-03, 6-44

BRAȘOV—FĂGĂRAȘ  
Pleacă din Brașov 6-35, 13-—, 17-30  
Sosește în Făgăraș 9-10, 16-04, 20-55  
„ „ Sibiu 13-05, 20-35, 8-20

CISNĂDIE  
Pleacă din Cisnădie 7-15, 14-45, 19-35  
Sosește în Sibiu 7-45, 15-15, 20-05

ALBA-IULIA—VINȚ  
Pleacă din Alba-Iulia 4-40, 11-40, ——  
Sosește în Vinț 4-53, 11-53, ——  
„ „ Sibiu 9-08, 16-17, 22-20

BUCUREȘTI—PIATRA-OLT  
Pleacă din Buc. 9-—, 21-35, 23-55 (Acc.)  
Sos. în Tr.-Roșu 21-01 11-27, 9-45  
„ „ Sibiu 22-02, 12-30, 10-28

COPȘA-MICĂ—SIBIU  
Pleacă din Copșa-mică 0-50, 3-15, 6-44, 8-50, 12-55, 16-35, 18-47

Sosește în Sibiu 2-23, 4-42, 8-22, 10-20, 14-32, 17-45, 20-06

SIBIU—VURPĂR  
Pleacă din Sibiu ——, 16-40 ——  
Sosește în Vurpăr ——, 19-01 ——  
Pleacă din Vurpăr ——, 5-30 ——  
Sosește în Sibiu ——, 7-59 ——